

Sygn. akt: IX GC 4888/13

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 12 grudnia 2014 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniósł przeciwko A. M., P. R. o zapłatę solidarnie kwoty 7 860,73 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej.

Podstawę swojego roszczenia powód wywodził z przepisu art. 299 § 1 k.s.h, wskazując, iż pozwani pełnili funkcję członków zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (dalej spółka (...)). Zaś egzekucja prowadzona wobec spółki z wniosku powoda okazała się bezskuteczna. Pozwany P. R. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany A. M. nie brał aktywnego udziału w sprawie.

Sąd ustalił co następuje:

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w sprawie o sygn. akt IX GNc 261/13 w dniu 31 stycznia 2013 roku tut. Sąd nakazał (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zapłatę na rzecz powoda kwoty 6010,00 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej oraz kosztów procesu w łącznej kwocie 1 280,00 zł. Klauzulę wykonalności powyższemu nakazowi nadano postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2013 roku (nakaz zapłaty – k. 20 - 21).

Wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji postanowieniem z dnia 6 listopada 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. Km 2247/13 toczącej się z wniosku powoda na podstawie ww. nakazu zapłaty, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Legionowie umorzył egzekucję prowadzoną przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (postanowienie – k. 23).

Pismem z dnia 15 listopada 2013 roku powód wezwał pozwanych do zapłaty łącznej kwoty 7 860,73 zł w terminie do 21 listopada 2013 roku wywodząc ich odpowiedzialność za przedmiotową wierzytelność ze sprawowanych przez nich funkcji członków zarządu spółki (...), które zajmowali począwszy od dnia 5 maja 2004 roku (wezwanie – k. 24 – 27, odpis aktualny z KRS spółki (...) – k. 9 – 11, wypis z umowy spółki (...) – k. 16 – 19).

Na dzień 24 lutego 2014 roku spółka (...) posiadała zaległości względem ZUS na kwotę 623 000,00 zł (zaświadczenie z ZUS – k. 67).

Powołany powyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych dokumentów, które nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności.

Sąd pominął dowód z przesłuchania stron z uwagi na to, iż w świetle dotychczas zgromadzonych dowodów, okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały ustalone w wystarczającym stopniu. Wskazać bowiem należy, iż w myśl przepisu art. 299 § 1 k.p.c. dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarnego środka dowodowego, który powinien być przeprowadzony jedynie wówczas, gdy za pomocą innych środków dowodowych nie zostały dostatecznie wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Oddalono także, wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczności szczegółowo wskazana w pkt 1.1 – 1.2 pisma pozwanego z dnia 3 września 2014 roku, a także wniosek o zwrócenie się do Urzędu Skarbowego o udzielenie informacji. W ocenie Sądu okoliczności wykazaniu, których służyć miała opinia biegłego nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy do czego Sąd obszerniej odniósł się w uzasadnieniu prawnym orzeczenia.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powoda należało zasądzić co do kwoty 7 860,73 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 6 010 zł 22 listopada 2013 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie podlegało ono oddaleniu.

Roszczenie powoda znajduje podstawę w art. 299 § 1 k.s.h., zgodnie z którym jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Z przepisu tego wynika, iż warunkiem poniesienia odpowiedzialności przez członków zarządu jest bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce. Sąd orzekający w niniejszej sprawie stoi na stanowisku, że roszczenie wynikające z art. 299 k.s.h. ma charakter odszkodowawczy, co znajduje poparcie w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego (m.in. uchwała SN z 28 lutego 2008 r., III CZP 143/07; postanowienie SN z 8 grudnia 2008 r., III CZP 112/08; uchwała składu 7 sędziów SN z 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08).

Powód, który dochodzi roszczenia przewidzianego w art. 299 § 1 k.s.h. powinien wykazać istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce. Bezskuteczność egzekucji określić można jako stan, w którym istnieją niezaspokojone zobowiązania, których nie można wyegzekwować od samej spółki. Wykazanie powyższego może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu.

W myśl art. 299 § 2 k.s.h., członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Członek zarządu spółki z o.o. może uwolnić się od odpowiedzialności za zobowiązania spółki także wtedy, gdy wystąpi brak związku przyczynowego pomiędzy niezgłoszeniem przez członka zarządu wniosku o upadłość lub wszczęcie postępowania układowego a szkodą wierzyciela spółki z ograniczoną odpowiedzialnością doznaną w następstwie nieskutecznie przeprowadzonej egzekucji z majątku spółki. W tym przypadku pozwany członek zarządu spółki musi wykazać, że wierzyciel nie uzyskałby zaspokojenia swej wierzytelności względem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z powodu braku wystarczającego majątku spółki, nawet gdyby wszczęto postępowanie upadłościowe na skutek wniosku złożonego we właściwym czasie.

Pozwany P. R. podniósł, iż powód nie podniósł szkody z tego tytułu, iż pozwani nie złożyli wniosku o ogłoszenie upadłości spółki we właściwym czasie. Pozwany wskazał, iż spółka (...) posiadała na chwilę prowadzonego postępowania publiczno-prawne zobowiązania w kwocie 623 000,00 zł względem ZUS oraz w kwocie 867 000,00 zł względem Urzędu Skarbowego, a powód jako wierzyciel w przypadku ogłoszenia upadłości spółki (...) zostałby zaklasyfikowany do IV grupy wierzyciele, a tym samym w ogóle nie zostałby uwzględniony w planie podziału masy upadłości.

Jednocześnie pozwany wskazał, iż powód nie dochował należytej staranności w egzekucji przedmiotowej należności, albowiem złożył wniosek o wszczęcie egzekucji dopiero w drugiej połowie 2013 roku.

W tym miejscu wskazać należy, iż o szkodzie w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. można mówić jedynie wówczas, gdy zgłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego spowodowałyby zaspokojenie wierzyciela w części większej niż w przypadku zaniechania dokonanego przez członka (członków) zarządu. W przypadku powyższym rozmiarem szkody będzie różnica między tym, co wierzyciel mógł w wyniku wszczęcia wspomnianych postępowań uzyskać, a rzeczywistym stanem zaspokojenia jego roszczeń (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 marca 2013 r., sygn. akt V ACa 69/13, LEX nr 1353710 oraz Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 października 2013 r., sygn. akt I ACa 52/13, LEX nr 1383551). Zgodnie z poglądem wyrażonym w powyższych orzeczeniach szkoda, podstawa odpowiedzialności członka zarządu, musi być utożsamiana z obniżeniem potencjału majątkowego spółki, a nie z bezpośrednim uszczerbkiem w majątku wierzyciela.

W ocenie Sądu powołanie się przez pozwanego P. R. na przesłankę braku szkody powoda w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) w odpowiednim czasie, jako okoliczności uchylającej odpowiedzialność pozwanego za zobowiązania ww. spółki stanowiłoby nadużycie prawa podmiotowego, o którym mowa w art. 5 k.c. Podnieść należy, iż Sąd Najwyższy w wyroku z 19 grudnia 2007 r. sygn. akt V CSK 315/07, LEX nr 381109), dopuścił

możliwość zastosowania art. 5 k.c. w sprawach dotyczących odpowiedzialności członków zarządu na podstawie art. 299 k.s.h. Odszkodowawczy charakter odpowiedzialności członków zarządu i likwidatorów w tego typu sprawach powoduje, że zastosowanie konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego uregulowanej w art. 5 k.c. może być oceniane jedynie w relacjach pomiędzy realizującym swe prawo do odszkodowania wierzycielem a członkiem zarządu lub likwidatorem. Zdaniem Sądu takie wyjątkowe okoliczności zachodzą również w tej sprawie. Wskazać bowiem należy, iż obaj pozwani sprawowali funkcję członków zarządu spółki (...) od początku jej funkcjonowania. Oznacza to, iż odpowiedzialność za sytuację finansową tejże spółki w całości obarcza pozwanych za cały okres jej istnienia. Okoliczności tego rodzaju, kiedy dokładnie powstał stan niewypłacalności spółki (...) oraz jaką wartość na ten dzień przedstawiałaby masa upadłości dłużnika dla oceny odpowiedzialności pozwanych za przedmiotowe zobowiązanie nie ma znaczenia, albowiem w każdym wypadku okoliczność niezgłoszenia wniosku o upadłość będzie obciążała właśnie pozwanych.

Nie może wywodzić pozytywnych skutków prawnych osoba, która mając wpływ na kondycję finansową spółki od samego początku, powołuje się następnie na to, iż wierzyciel i tak by nie został zaspokojony. Dlatego też Sąd oddalił wnioski o przeprowadzenie opinii biegłego oraz wnioski o zwrócenie się do podmiotów wskazanych przez pozwanego o dokumenty mające służyć wykonaniu tejże opinii.

W ocenie Sądu nie sposób również ocenić działania powoda podjęte w zakresie egzekucji przedmiotowej wierzytelności, jako sprzecznych z zasadą należytej staranności. W dniu 31 stycznia 2013 roku powód uzyskał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, któremu postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2013 roku nadano klauzulę wykonalności. Postanowieniem z dnia 6 listopada 2013 roku Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne. Biorąc po uwagę powyższe daty, trudno w postawie powoda doszukać się zbędnej zwłoki.

Mając powyższe na uwadze zasądono solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 7 860,73 zł na podstawie art. 299 k.s.h.

O roszczeniu odsetkowym orzeczono na podstawie przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądzając odsetki w wysokości ustawowej od kwoty 6 010 zł od dnia 22 listopada 2013 r. do dnia zapłaty W pozostałym zakresie roszczenie oddalono. Jako roszczenie odszkodowawcze jest ono bezterminowe i odsetki na podstawie art. 455 k.c. należało zasądzić po wezwaniu do zapłaty.

Podnieść również należy, iż przepis art. 481 § 1 i 2 k.c. nie ma zastosowania do świadczeń pieniężnych zasądzonych prawomocnym orzeczeniem o kosztach procesu, dlatego też oddalono żądanie zasądzenia odsetek od kwoty 1 2800,00 zł zasądzonej tytułem kosztów procesu w sprawie o sygn. akt IX GNC 261/13 (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 r. III CZP 16/11, 794131). Członek zarządu nie może odpowiadać w zakresie szerszym, aniżeli odpowiadałaby spółka.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w całości nakładając na pozwanych obowiązek zwrotów kosztu procesu na rzecz powoda, którego żądanie zostało oddalone tylko w zakresie roszczenia odsetkowego. Na należne powodowi koszty złożyły się opłata sądowa – 394,00 zł, koszty zastępstwa procesowego według stawki minimalnej na podstawie § 6 pkt 4 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 461.) – 1200 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

W stosunku do pozwanego A. M. Sąd na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. nadał wyrokowi w zakresie pkt. 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

ZARZĄDZENIE

- odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.